

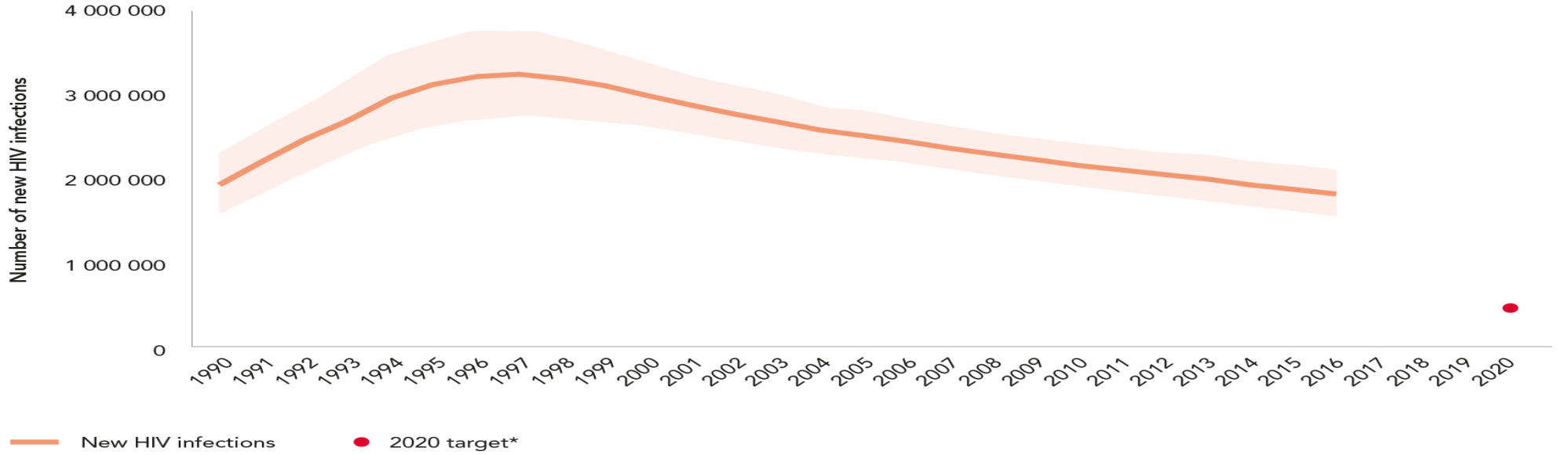
TÜRKİYE'DE HIV EPİDEMİYOLOJİSİNİN SON DURUMU

Dr. Aygen Tümer

Hacettepe Üniversitesi HIV/AIDS
Tedavi ve Araştırma Merkezi (HATAM)

15-18 Kasım 2018
HIV/AIDS Kongresi 2018 - Antalya

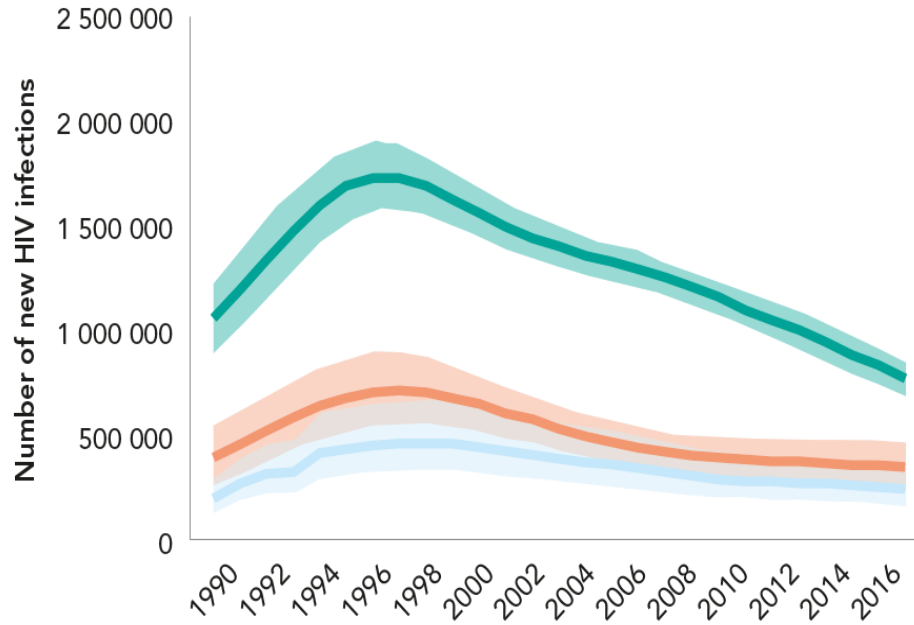
DÜNYADA HIV İNFEKTE YENİ VAKALAR

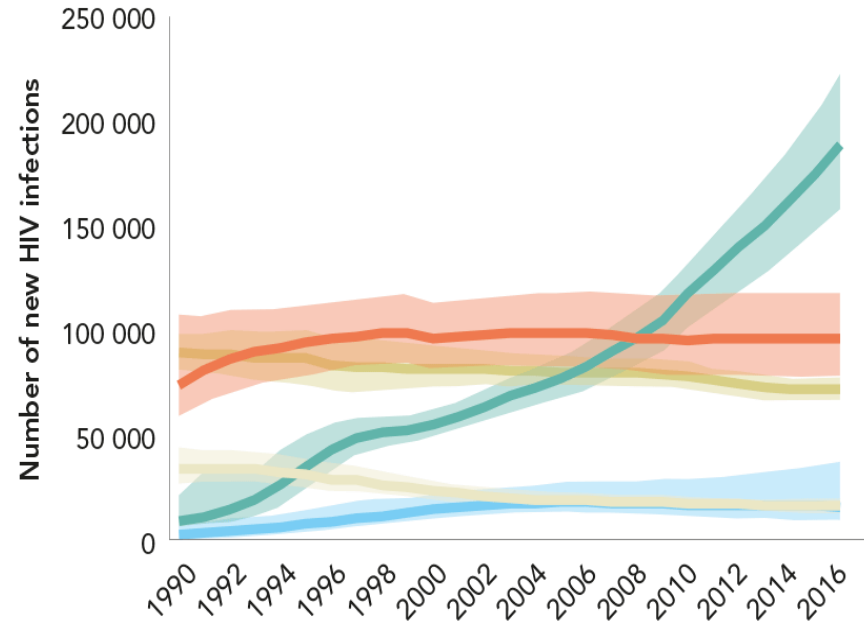
2017 yılında HIV infekte yeni vaka sayısı

Toplam	1.8 (1.4 - 2.4) milyon
Erişkin	1.6 (1.3 - 2.1) milyon 2010'dan beri %18 azalma
15 yaş altı çocuklar	180 000 (110 000 - 260 000) 2010'dan beri %42 oranında azalma

Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinde yeni HIV infeksiyonunda alarm verecek seviyede artış

- Eastern and southern Africa
- Western and central Africa
- Asia and the Pacific

- Eastern Europe and central Asia
- Latin America
- Western and central Europe and North America
- Middle East and North Africa
- Caribbean

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS HASTALIĞININ TARİHÇESİ

- 1985 İlk AIDS vakası
Bildirimi zorunlu hastalıklar listesine alınması
- 1986 Kan ve kan ürünlerinin HIV yönünden taranması
- 1987 Kan/organ/doku donörlerinde ve kayıtlı seks çalışanlarında serolojik testlerin uygulanmaya başlanması
- 1993 **D-86 formlarının kullanılmaya başlanması**
- 1994 Bildirimlerin kodlu hale getirilmesi
- 1995 Yeşil kart uygulamasının başlaması
- 1996 Antiretroviral tedavi (ART) geri ödemesine geçilmesi
«Ulusal AIDS Komisyonu» (UAK) kurulması
- 2002 Askere alınanlara Üreme Sağlığı Eğitimleri
- 2006-2007 «Küresel Fon» Çalışmaları
- 2007 «Gönüllü Danışmanlık ve Test Merkezleri» (GDTM)nin açılması

T.C
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU

Güncelleme
Tarihi:01/12/2015
Sayfa No:1/1

D-86-A VAKALAR İÇİN KİŞİSEL BİLGİ FORMU

BİRİM: BULAŞICI HASTALIKLAR DAİRE BAŞKANLIĞI

İLİ :

1-KİŞİNİN

KODU* :

DOĞUM TARİHİ : / /

CİNSİYETİ : E () K ()

UYRUĞU :

MESLEĞİ :

SÜREKLİ YAŞADIĞI ADRES** :

BAĞLI OLDUĞU SAĞLIK SİĞORTASI :

2-LABORATUAR BULGULARI :

1) HIV TESTİ: İlk pozitif test tarihi : / /20.....

2) DOĞRULAMA TESTİ : Kurum adı:

Tarih: / /20.....

3) CD4+ HÜCRE SAYIMI :

4) VİRAL YÜK :

3) TESHİSİN KONULDUĞU TARİH : / /20.....

4) KLİNİK BULGULAR :

Aşağıdaki endikatör hastalıklardan hangileri var ise işaretleyiniz:

() PNÖMOSİTİS KARİNİ PNOMONİSİ

() BEYİN TOKSOPLAZMOZİSİ

() ÖZOFAGUS KANDİDİYAZİSİ

() TRAKEA, BRONŞ VEYA AKCİĞER KANDİDİYAZİSİ

() KRİPTOSPORİDİOZİS

() SİTOMEGALOVİRUS HASTALIĞI

() HELPES SİMPLKS VİRÜS ENFEKSİYONU

() EKSTRAPULMONER TÜBERKÜLOZ

() TÜBERKÜLOZ DIŞI DİĞER MYCOBAKTERİAL HASTALIKLAR:

() AVIUM () KANSASII () XENOPI () NON-İDENTİFİYE

() PULMONER TÜBERKÜLOZ

() REKÜRAN PNOMONİ

() İNVAZİV SERVİKAL KARSİNOM

() REGÜRAN SALMONELLA SEPTİSEMİSİ (NON-TİFOİD)

() PROGRESİV MÜLTİFOKAL LÖKO-ENSEFOLOPATİ

() İZOSPORİAZİS

() HİSTOPLAZMOZİS

() KOKSİDİODOMİKÖZİS

() KAPOSI SARKOMU

() LENFOMA :

() PRİMER SEREBRAL () NON-HODGKIN

() HIV ENSEFALOPATİSİ

() HIV TÜKENMİŞLİK SENDROMU

5) BULAŞMA YOLU :

() HOMOSEKSÜEL / BİSEKSÜEL CİNSEL İLİŞKİ

() HETEROSEKSÜEL CİNSEL İLİŞKİ

PARTNER BİLGİLERİ : () Sürekli eş () Geçici eş () Fuhuş çalışkanı

() İV MADDE BAĞIMLISI

() ENFEKTE KAN TRANSFÜZYONU (Hemofiller hariç)

Kan veren kurum : Transfüzyon tarihi : / /20... Donörün kodu:

() HEMOFİLİ HASTASI

() ANNEDEN BEBEĞE GEÇİŞ : Annenin kodu:

() NAZOKOMİAL GEÇİŞ (Bulaştıncılığı kanıtlanmış dış çekimi, tıbbi müdahaleler vb.)

() BİLİNMIYOR

BİLDİRİMİ YAPAN SAĞLIK KURUMU :

BİLDİRİMİ YAPAN DOKTORUN ADI SOYADI :

BİLDİRİM TARİHİ : / /20.....

HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI :

T.C
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU

Güncelleme
Tarihi:01/12/2015
Sayfa No:1/1

D-86-B TAŞIYICILAR İÇİN KİŞİSEL BİLGİ FORMU

BİRİM: BULAŞICI HASTALIKLAR DAİRE BAŞKANLIĞI

İLİ :

1-KİŞİNİN

KODU* :

DOĞUM TARİHİ : / /

CİNSİYETİ : E () K ()

UYRUĞU :

MESLEĞİ :

SÜREKLİ YAŞADIĞI ADRES** :

BAĞLI OLDUĞU SAĞLIK SİĞORTASI :

2-LABORATUAR BULGULARI :

1) HIV TESTİ: İlk pozitif test tarihi : / /20.....

2) DOĞRULAMA TESTİ : Kurum adı:

Tarih: / /20.....

3) CD4+ HÜCRE SAYIMI :

4) VİRAL YÜK :

3) TESHİSİN KONULDUĞU TARİH : / /20.....

Klinik ve Laboratuvar bulguları sonucu vaka haline geçen kişiler için D86 - A VAKA BİLGİ FORMU doldurulacaktır.

4) BULAŞMA YOLU :

() HOMOSEKSÜEL / BİSEKSÜEL CİNSEL İLİŞKİ

() HETEROSEKSÜEL CİNSEL İLİŞKİ

PARTNER BİLGİLERİ : () Sürekli eş () Geçici eş () Fuhuş çalışkanı

() İV MADDE BAĞIMLISI

() ENFEKTE KAN TRANSFÜZYONU (Hemofiller hariç)

Kan veren kurum : Transfüzyon tarihi : / /20... Donörün kodu:

() HEMOFİLİ HASTASI

() ANNEDEN BEBEĞE GEÇİŞ : Annenin kodu:

() NAZOKOMİAL GEÇİŞ (Bulaştıncılığı kanıtlanmış dış çekimi, tıbbi müdahaleler vb.)

() BİLİNMIYOR

BİLDİRİMİ YAPAN SAĞLIK KURUMU :

BİLDİRİMİ YAPAN DOKTORUN ADI SOYADI :

BİLDİRİM TARİHİ : / /20.....

HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI :

BU FORM DOĞRULAMA TESTİ POZİTİF OLAN HER KİŞİ İÇİN DOLDURUP, EN KISA SÜREDE VE GİZLİLİK ŞARTLARINA UYULARAK

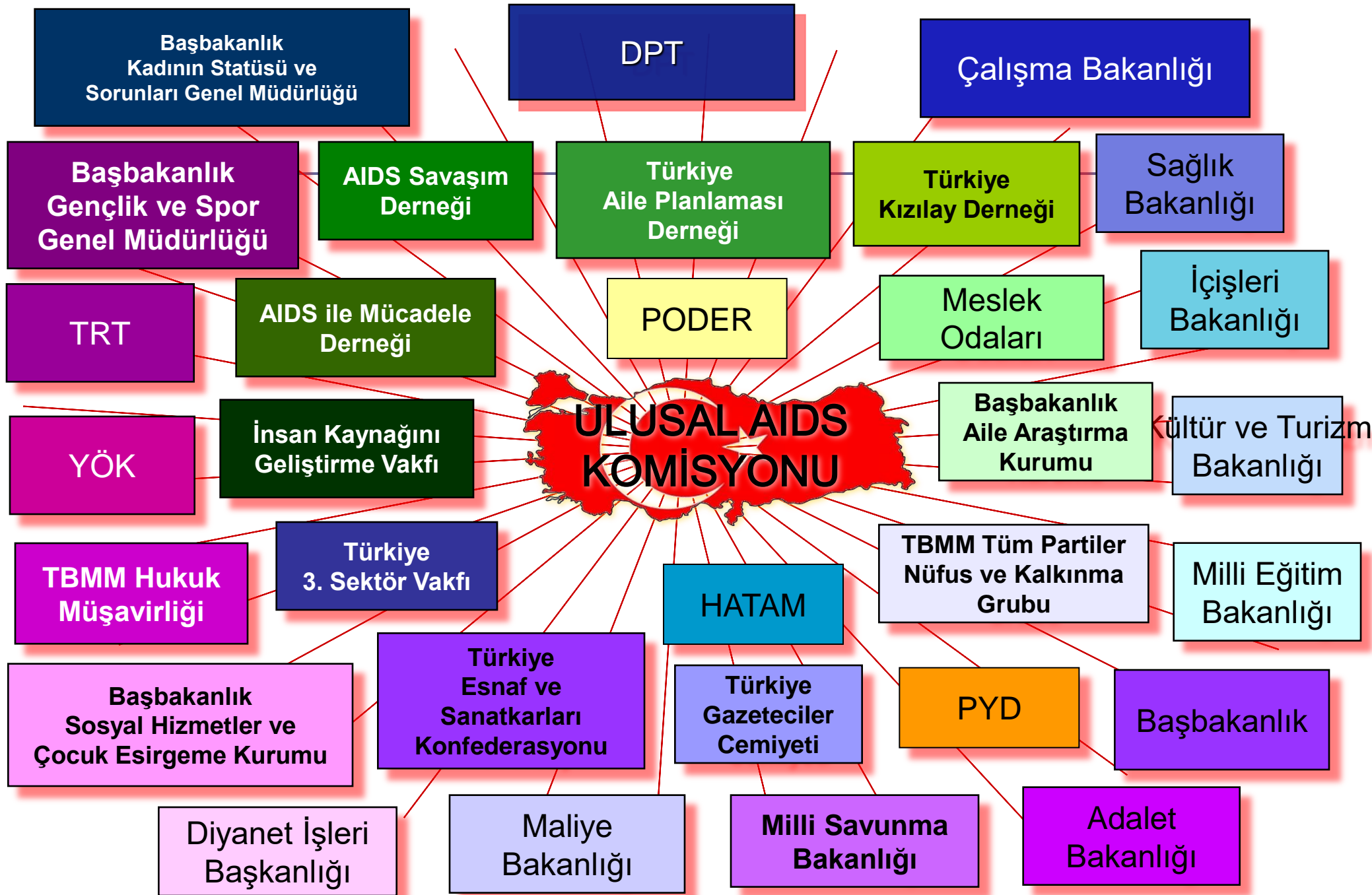
TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU'NA GÖNDERİLMEK ÜZERE HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ'NE GÖNDERİLECEKTİR.

* Adı, soyadı ve baba adının ilk iki harfi, doğum yılı son iki rakamı

** İl ve ilçe olarak

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS HASTALIĞININ TARİHÇESİ

- 1985 İlk AIDS vakası
Bildirimi zorunlu hastalıklar listesine alınması
- 1986 Kan ve kan ürünlerinin HIV yönünden taranması
- 1987 Kan/organ/doku donörlerinde ve kayıtlı seks çalışanlarında serolojik testlerin uygulanmaya başlanması
- 1993 D-86 formlarının kullanılmaya başlanması
- 1994 Bildirimlerin kodlu hale getirilmesi
- 1995 Yeşil kart uygulamasının başlaması
- 1996 Antiretroviral tedavi (ART) geri ödemesine geçilmesi
«Ulusal AIDS Komisyonu» (UAK) kurulması
- 2002 Askere alınanlara Üreme Sağlığı Eğitimleri
- 2006-2007 «Küresel Fon» Çalışmaları
- 2007 «Gönüllü Danışmanlık ve Test Merkezleri» (GDTM)nin açılması

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS HASTALIĞININ TARİHÇESİ

- 2007-2011 Ulusal Eylem Planı çalışmaları
- 2011 «Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Bilimsel Kurulu» (CYBH) kurulması
- 2012 Genel Sağlık Sigortası
- 2013 «Mevzuat Çalışma Grubu» kurulması
«**HIV/AIDS Tanı Tedavi Rehberi**» çıkarılması
- 2015 «Mevcut Durum Analizi» Çalışması
- 2016-2018 Anonim Test Merkezleri için eğitimlerin verilmesi ve açılması
Ankara(2), İstanbul (2), İzmir (1), Bursa (1), Mersin (1)
- 2018 «HIV/AIDS Bilgi Sistemi» (HABS) kurulması ve pilot bölgelerde kullanılmaya başlanması
«Annenen Bebeğe HIV Geçişinin Önlenmesi Çalışmaları Bilim Komisyonu» kurulması
«HIV/AIDS Tanı Kılavuzu» Rehberinin güncellenmesi (web sitesinde yayımlanmıştır)

HIV / AIDS TANI TEDAVİ REHBERİ

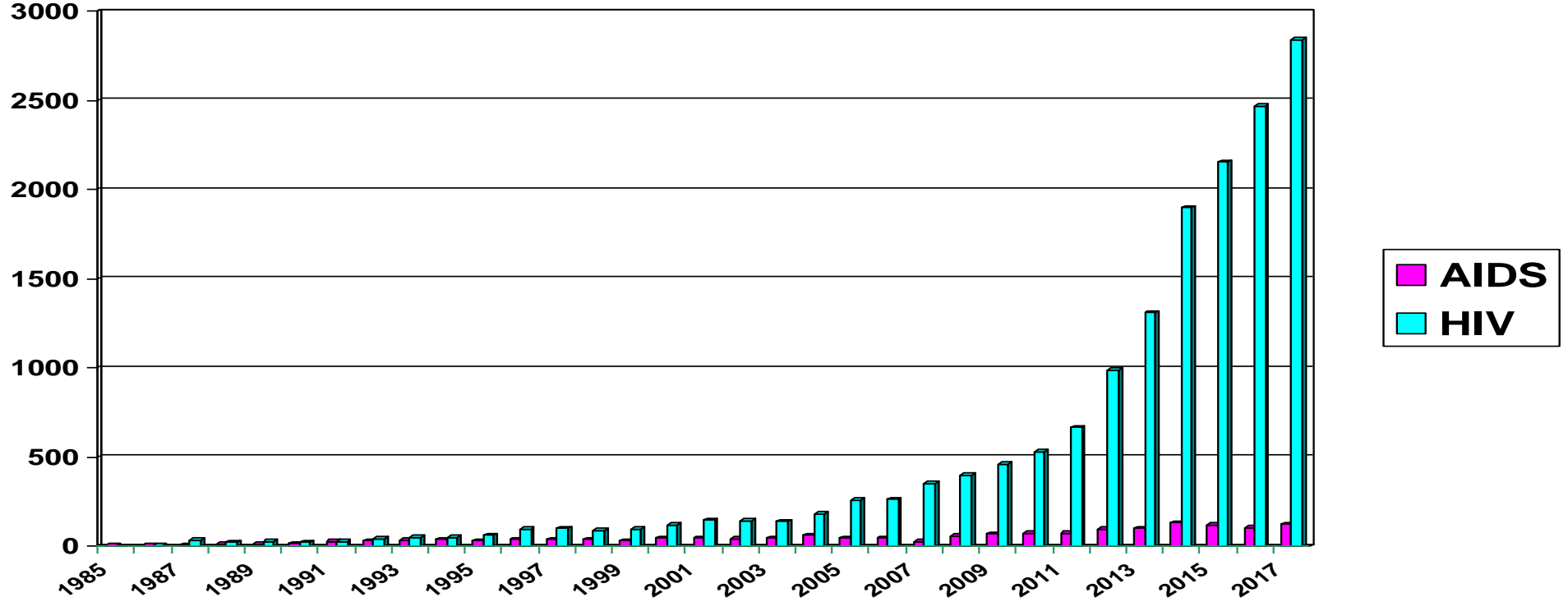
TÜRKİYE HIV/AIDS EPİDEMİYOLOJİSİ

Prevalans düşük (<%1) olmasına karşın insidans yıllar içinde artmakta

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS VAKALARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

1 Ocak 1985 – 31 Aralık 2017

n:17 884

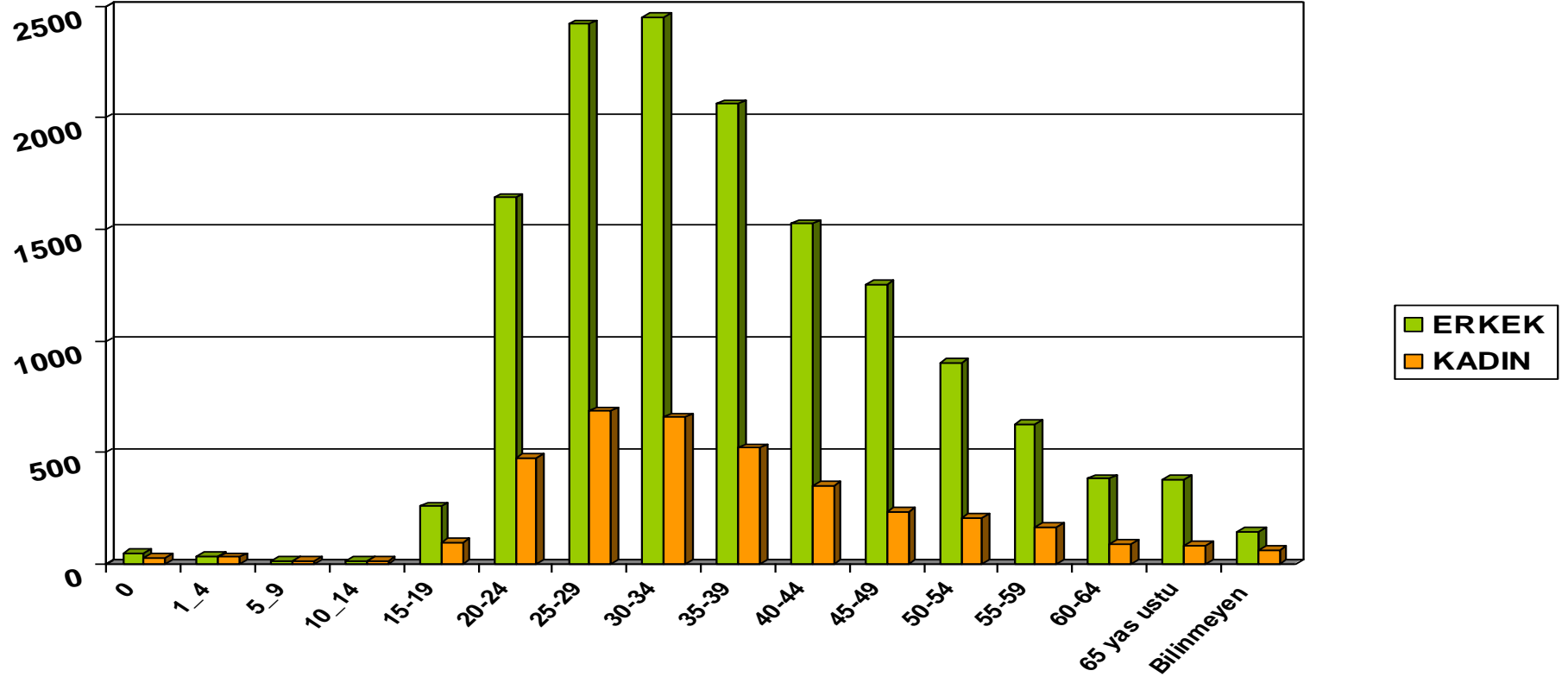
1998 – 2002 yılları arası toplam vaka 784
2003 – 2007 yılları arası toplam vaka 1416
2008 – 2012 yılları arası toplam vaka 3407
2013 – 2017 yılları arası toplam vaka 11253

SON 5 YILDA %300, 10 YILDA %620 ARTIŞ

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS VAKALARININ YAŞ VE CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

01 Ocak 1985 – 31 Aralık 2017

n:17 884

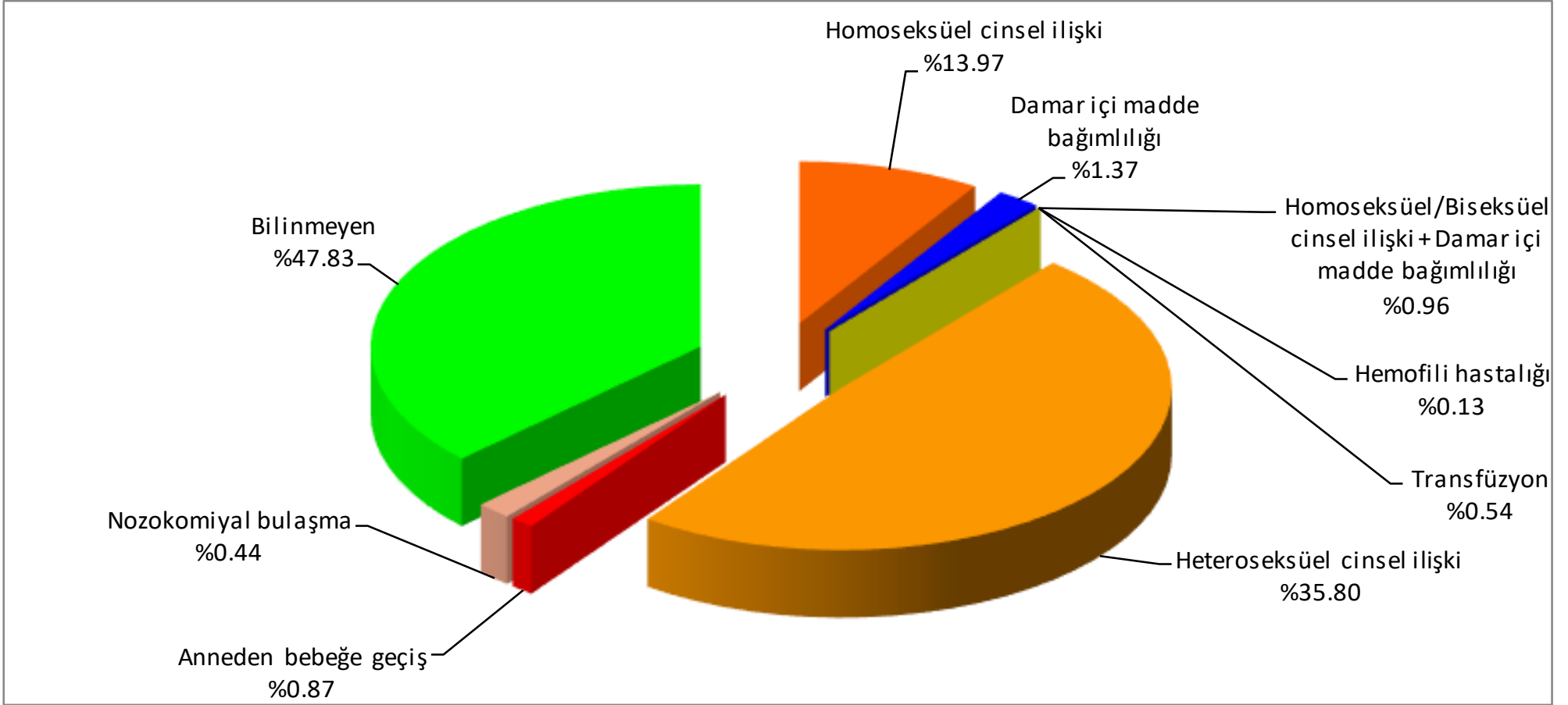

Vakalar %70 erkekler arasında
25-29 ve 30-34 yaş gruplarında
görülmetedir

TÜRKİYE'DE BULAŞMA YOLLARINA GÖRE HIV/AIDS VAKALARININ DAĞILIMI

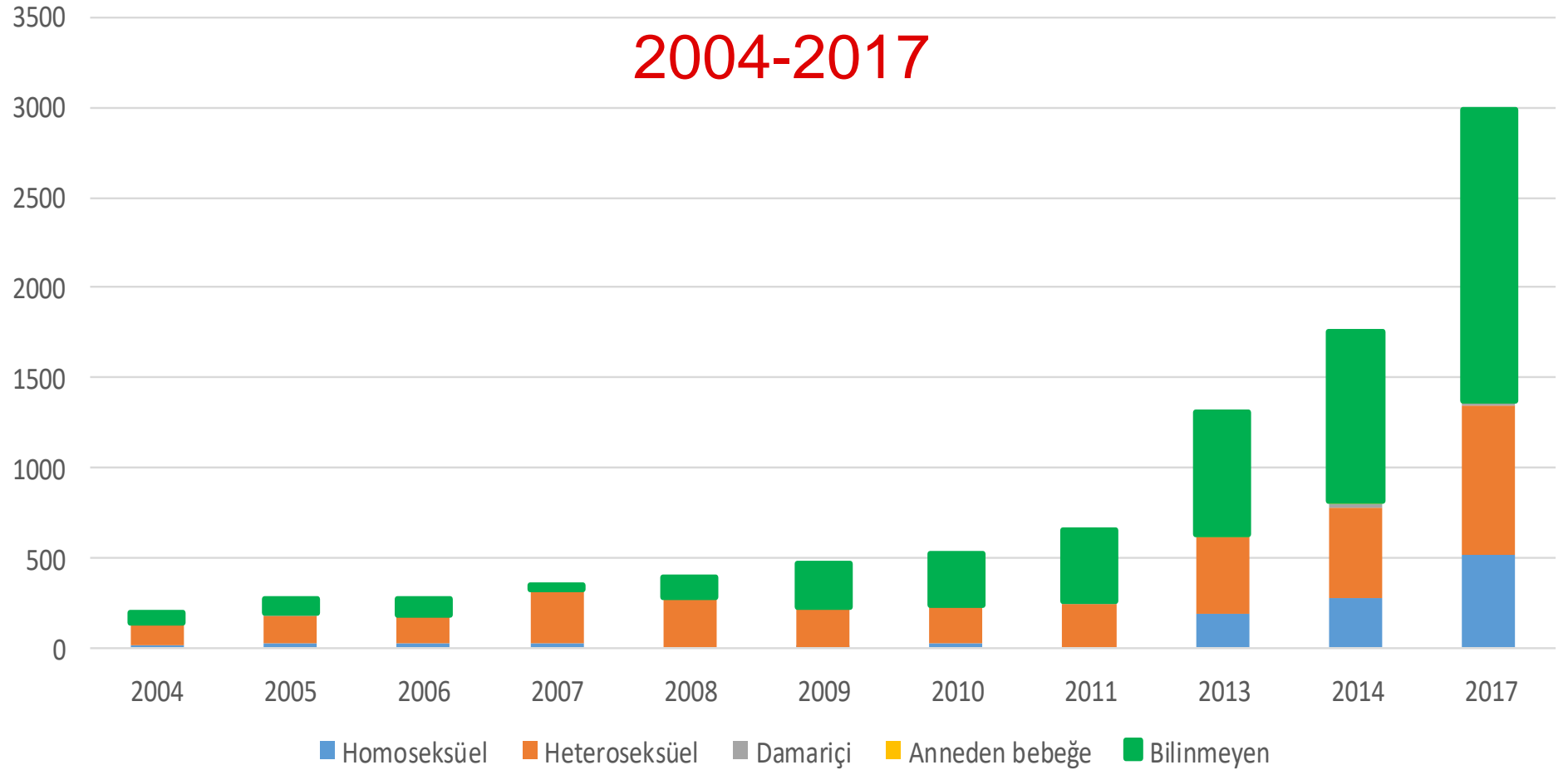
01 Ocak 1985 – 31 Aralık 2017

n:17 884

Vakaların yarısında bildirilen olası bulaşma yolu **“cinsel temas”**

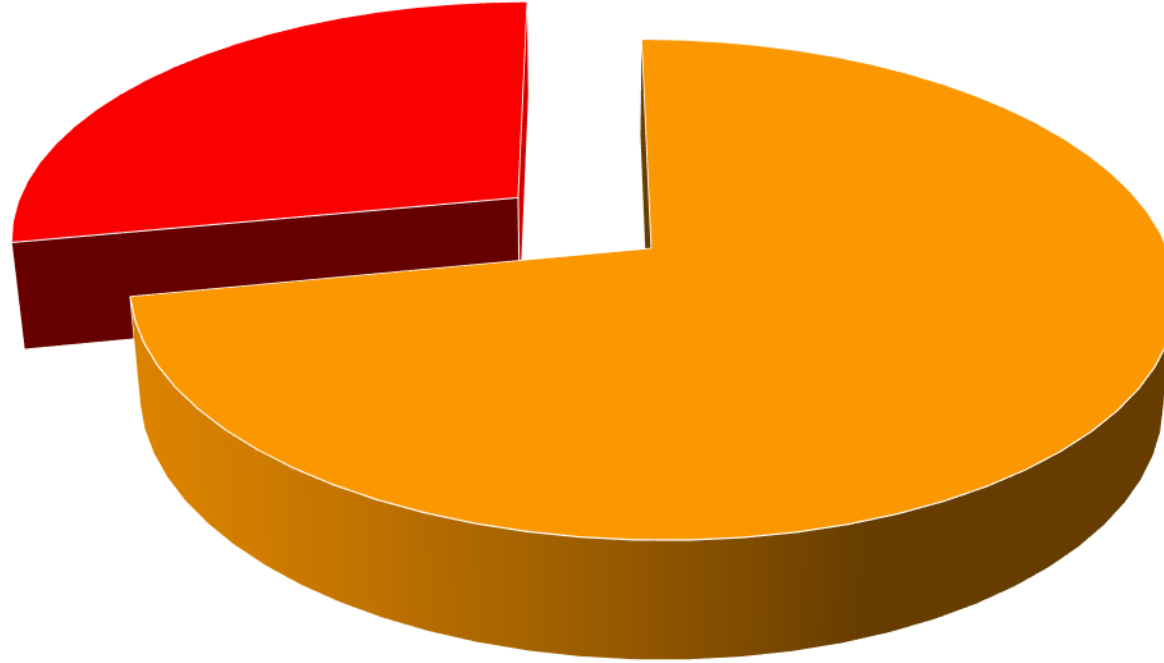
YENİ TANI ALAN HIV İNFEKSİYONLARININ BULAŞMA YOLU VE TANI YILINA GÖRE DAĞILIMI

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS VAKALARININ UYRUĞA GÖRE DAĞILIMI

1 Ocak 1985 – 31 Aralık 2017

n:17 884

Türk vatandaşı %85.5

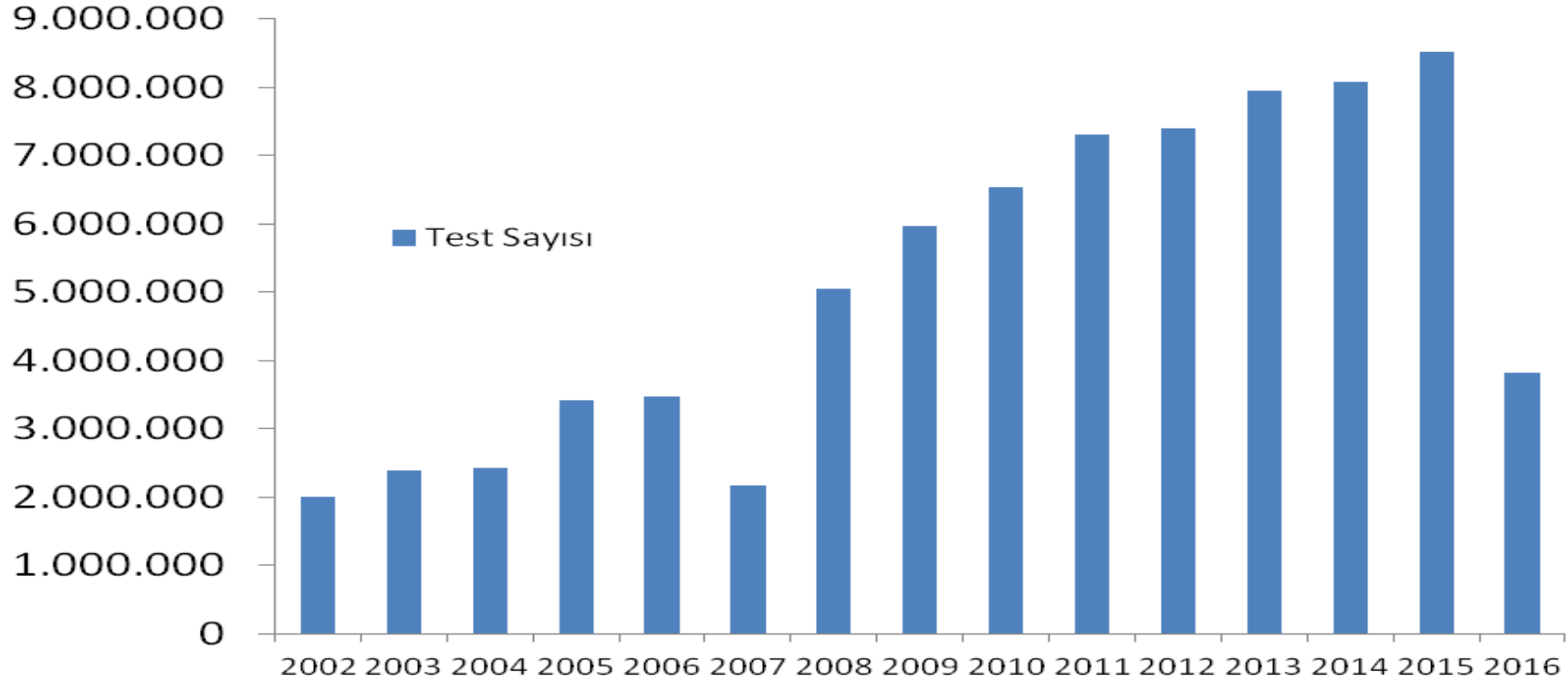

Yabancı uyruklu %15.5

TÜRKİYE'DE HIV/AIDS TEST PROSEDÜRÜ

- Kan/organ/doku donörleri **(zorunlu)**
- Kayıtlı seks çalışanları **(zorunlu)**
- Gönüllü Danışmanlık ve Test Merkezi başvuruları
- Anonim Test Merkezi başvuruları
- Evlilik öncesi test başvuruları
- Şüpheli davranış sonrası sağlık kuruluşlarına kişisel başvurular
- Cerrahi girişim öncesi uygulanan testler

TÜRKİYE'DE HIV TEST SAYILARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI 2002-2016*

* 2016 yılı Haziran ayı verileri 6 aylıktır.

THSK Bulaşıcı Hastalıklar Daire Başkanlığı
Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar Birimi
Aralık 2017 verileri

ÜLKEMİZDE HIV İNFEKSİYONUNUN YAYILMA NEDENLERİ

- Toplumun HIV/AIDS hastalığı konusunda bilgi ve bilinç düzeyi
- Örgün ve yaygın eğitim müfredatında cinsel sağlık ve cinsel yolla bulaşan hastalık bilgilerinin yeterli düzeyde yer almaması
- Genç nüfusa (15-49 yaş) sahip olmak
- Nüfus hareketliliği
- Turizm ülkesi olmak
- Özellikle kayıtsız çalışan seks çalışanlarının artması
- Damar içi madde kullanımında artış ve bu kişilere yasal engeller nedeniyle ulaşamaması
- Kilit popülasyonlara yönelik ulusal önleme programlarının olmaması
- HIV testi teşviki olmaması, Gönüllü Test ve Danışmanlık Merkezlerinin ve Anonim Test Merkezlerinin yeterli sayıda olmaması
- Kondom kullanımını teşvik edecek ulusal eğitim/kampanya olmaması, pahalı olması, erişilebilirliğinin zor olması
- HIV ile yaşayanlara yönelik ayrımcılığın ve dışlamanın devam etmesi

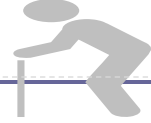
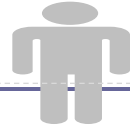
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

HIV /AIDS FARKINDALIK/ TOPLUM BİLGİ DÜZEYİNE YÖNELİK ARAŞTIRMA

2017

Amaç, geniş kapsamlı bir araştırmayla toplumun HIV/AIDS hastalığı hakkındaki farkındalığını/bilgi düzeyini ölçmektir

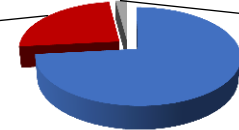
21.347 kişi

32,9 yıl

24,6

2,1

73,3

■ 18-39 yaş

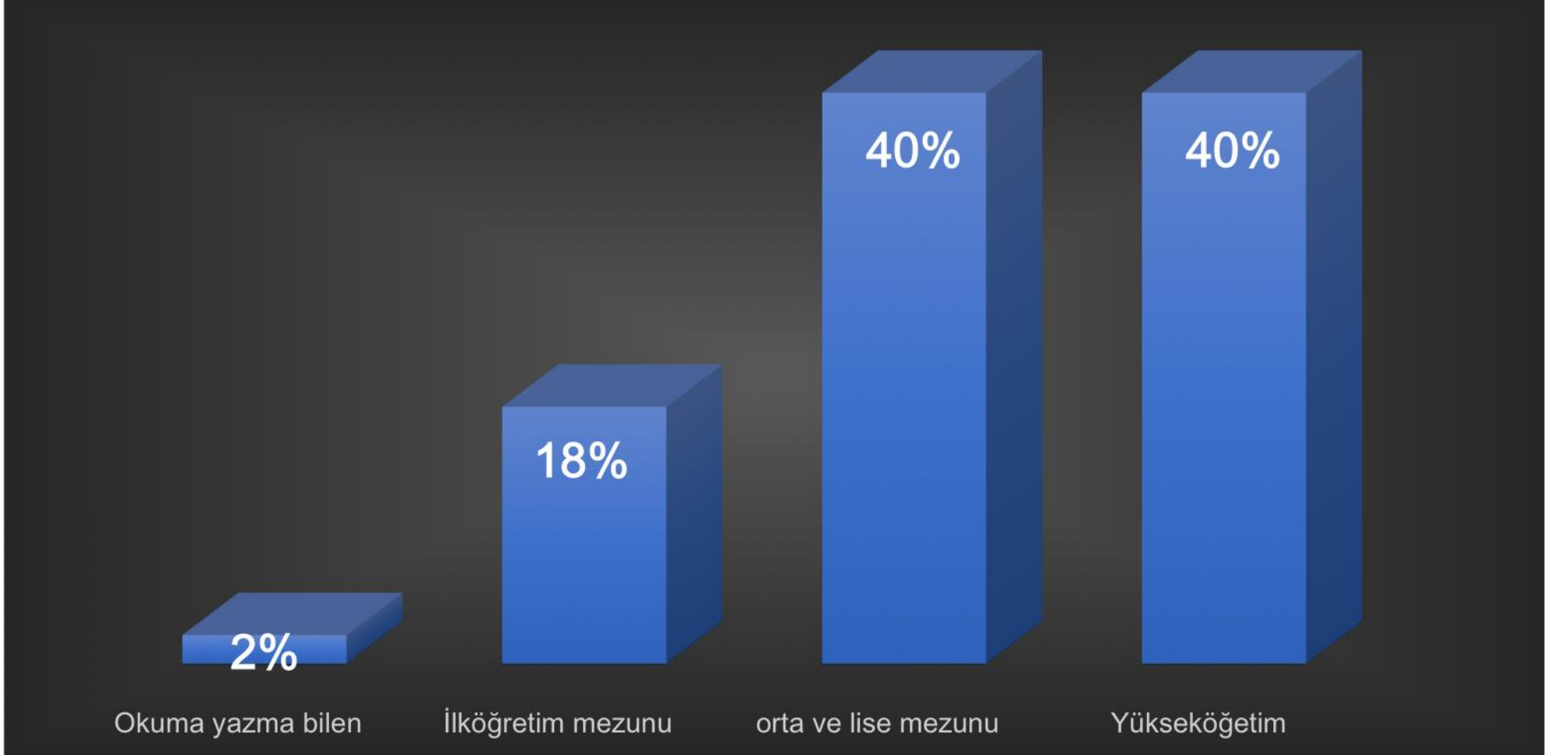
48%

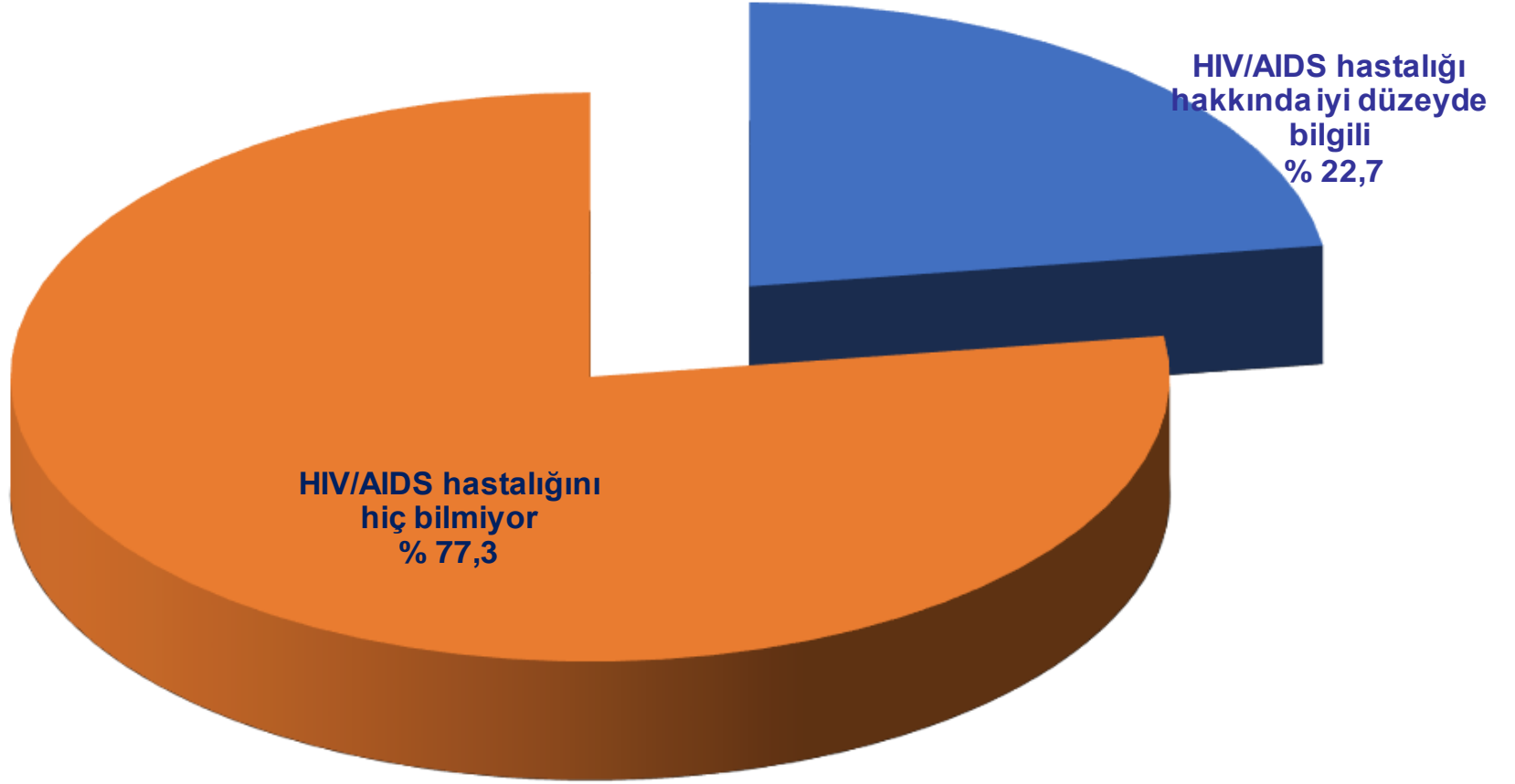
52%

BULGULAR - I

BULGULAR - II

BULGULAR - III

Katılımcıların HIV bulaşma yolu ile ilgili değerlendirmelerine göre dağılımı

	Evet	Hayır	Toplam
Kan yolu	74,3	25,7	100,0
El sıkışma/Sarılma	34,8	65,2	100,0
Öpüşme	59,1	40,9	100,0
Korunmasız cinsel ilişki	77,5	22,5	100,0

KNOW

get the facts about HIV and AIDS

TALK

start the conversation

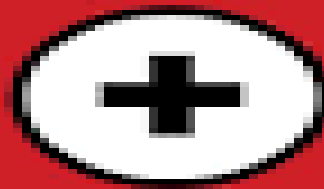
PROTECT

for you and those you love

TEST

know your status

TREAT

stay healthy, protect others

**FIVE
WAYS
YOU
CAN
HELP
END
HIV &
AIDS**

get it right getitright.org

 UNAIDS
United Nations Programme on
HIV/AIDS

